

Febra Schengen. Aderarea României, între plus și minus

Mai devreme sau mai târziu, se va întâmpla ceea ce România își dorește de cel puțin 15 ani și se pare ca acum este cel mai aproape de momentul aderării la Spațiul Schengen, întrucât chiar acum se discuta despre aderarea a trei țări membre UE: România, Croația și Bulgaria.

Este posibil ca, de data aceasta, cererea de aderare a țării noastre să fie aprobată, deși Austria, prin ministrul său de Interne, încă se opune acestui demers. Cert este că acum par să se întrunească condițiile pentru un vot favorabil, iar dacă Austria își va schimba poziția (este nevoie de acordul unanim al tuturor țărilor membre), România ar putea deveni parte a acestui acord.

Pe scurt, Schengen este o zonă de circulație liberă în Europa, care permite cetățenilor din țările europene agreate - Acordul a fost semnat în anul 1985, în localitatea Schengen (Luxemburg), de unde și numele acestuia - să circule liber pe teritoriul și între aceste țări. Nu dispar total controalele la frontieră, dar sunt realizate pe baza unor criterii bine definite, ceea ce înseamnă fluidizarea traficului în vami, atât pentru persoane fizice, cât și pentru companii. Normele după care sunt realizate controalele sunt cuprinse în Codul frontierelor Schengen.

Dacă România va fi acceptată în spațiul Schengen, este evident că aceste norme vor trebui aduse în legislația națională, adoptate și implementate intern. Ceea ce vede toată lumea și, prin urmare, este și subiectul dezbaterilor naționale din aceste zile, sunt avantajele, evidente, pe care le vom avea ca stat membru al acestui spațiu. Este vorba, înainte de toate, despre fluidizarea și rapiditatea trecerii frontierelor, pentru că se reduc mult timpul și birocrația aferentă verificărilor documentelor în vamă. Cu noile norme, accesul românilor, dar și al marfurilor care pleacă ori tranzitează România, va fi mult mai ușor. Ceea ce va fi un avantaj major, contribuind inclusiv sau mai ales la accelerarea schimburilor comerciale. Partea despre care se vorbește mai puțin în aceste zile, poate chiar mai importantă vizavi de avantajele aderării, se referă la consecințele pe piața internă a forței de muncă. Dacă au fost acordate permisele de muncă aprobate la sfârșitul anului trecut, în România s-ar putea să lucreze circa 100.000 de cetățeni străini, din afara UE. În cazul aderării, este probabil că o bună parte dintre aceștia ar putea alege să emigreze în alte state europene, astfel că România s-ar putea confrunța, în scurt timp, cu o nouă criză pe piața forței de muncă, abia ameliorată, odată cu valul de muncitori asiatici care lucrează acum în domenii deficitare, precum agricultura, construcții, horeca.

Pe de alta parte, am putea asista chiar la înaspriri ale regimului de munca pentru strainii din afara UE – permise de munca și de sedere, de exemplu – dat fiind ca, la o eventuala acceptare a României în Spațiul Schengen, acestea vor fi aspecte reglementate pentru tot spatiul Schengen, la care România va trebui sa se alinieze. Astfel ca, vor urma inerente schimbari și pe acest palier, asupra carora autoritațile române înca nu au facut vreun anunț.

Este cert, însa, ca vom avea de-a face cu un aspect mai puțin bun pentru piața forței de munca locala, întrucât strainii vor avea posibilitatea sa plece în țările europene dezvoltate, unde pot gasi condiții mai bune, și materiale, și financiare. Deficitul accentuat al forței de munca se va traduce inevitabil în creșteri salariale care, la rândul lor, vor pune presiune pe costul bunurilor și serviciilor în piața si, deci, vor genera un impuls inflaționist peste cel pe care îl avem deja.

Chiar daca, în cazul aderarii nu vom asista la o plecare în masa imediata, este clar ca România se va confrunta cu acest fenomen și este obligatoriu ca autoritațile române sa gaseasca rapid soluții de menținere a forței de munca existente în țara și de aducere a unei forțe de munca suplimentare. Sa nu uitam ca, de exemplu, planurile de investiții ale PNRR se bazeaza pe premisa disponibilității unei mase semnificative de muncitori în țara, care poate sa duca la bun sfârșit toate proiectele asumate pâna în 2026 (altfel, riscam sa ramânem și fara bani și fara investiții).

În loc de concluzie, am putea spune ca aderarea la Spațiul Schengen vine pentru România și cu plus și cu minus. Cheia ar fi sa gasim soluțiile prin care sa profitam la maximum, economic și social, de avantaje și sa reducem prin masuri rapide și eficiente efectele negative inerente acestui pas.